

Zondag 28 mei 2023
Vijftigste paasdag: Pinksteren

Evangelielezing: Johannes 14, 23-29

*Acclamatie: 'kom, Geest van God': **lied 333**
(t. Sytze de Vries, m. Willem Vogel) (met herhaling)*

Overweging

Vrijdagmorgen was ik te gast op basisschool De Spreng. Ik mocht er vertellen wat Pinksteren is. Van groep 1 tot en met groep 8. Pinksteren, het feest van Gods Geest. Van de verschijning die leek als vlammen op hoofden. Van Jezus die zei, toen hij 'naar de Vader' ging: ik laat jullie niet alleen.

Ga er maar aan staan...

Eén ding is zeker: als ze vol verwarring naar huis zijn gegaan, zijn ze niet de enigen. Wie begrijpt het nou wél? Vraag mensen op straat wat Pinksteren voor feest is en de meesten blijven het antwoord schuldig. En misschien gaat het hier ook wel om. Dat we het niet begrijpen. Dat we juist begrijpen dat het niet te begrijpen is.

In 'begrijpen' zit het woord grijpen. Ik hoop dat ik de kinderen duidelijk heb kunnen maken dat de Geest niet te grijpen is. Kijk maar naar het verhaal in de Handelingen. Daar hakkelt en stottert de schrijver zich doorheen. Gebruikt beelden die het toch weer net niet zijn. Een geluid als van een hevige windvlaag. Was het een windvlaag? Nee, het was geen windvlaag. Maar wel iets dat een beetje klónk zoals een windvlaag. En waar je niet omheen kon. Je merkte het op, het vulde de ruimte. En een soort vlammen die zich als vuurtongen verspreiden en zich op ieder van hen zetten. Waren het vlammen? Nee, het waren geen vlammen. Een sóort vlammen. Het leek er een beetje op. Maar het was het niet. Het was... Tja, dat is nou het lastige. Vertel dat maar eens, wat het was...

Wat een klein beetje duidelijker is, is de uitwerking van die Geest. Je kunt haar niet zien of vastpakken. Maar wel voelen. Ze doet iets met je. Gods kracht doet iets in je. Jezus doet iets in je.

Het verhaal vertelt dat de vrienden en vriendinnen van Jezus de taal spreken van al die mensen uit allerlei verschillende windstreken. Dit was een stuk makkelijker om aan de kinderen duidelijk te maken. Heb je wel eens, tijdens de vakantie bijvoorbeeld, met kinderen gespeeld die je niet kon verstaan? Hoe ging dat dan? Toen kwamen de verhalen los. Ze hebben de ervaring bijna allemaal wel. Spelen met een Duits meisje. Met Franse jongens. Elkaar

voor geen meter verstaan. En toch heel goed samen kunnen spelen.

Kunnen jullie dat nu nog? Ja, de kinderen van groep 6 kunnen dat nu nog steeds. En een jongen vertelt hoe hij met zijn buurkinderen speelt terwijl ze weet-ik-veel waarvandaan komen, gevlucht, in Nederland beland. De taal is geen enkel probleem. En een ander vertelt hoe hij met zijn Duitse oom spreekt, half Nederlands, half Duits en het komt altijd goed.

Ik zeg dat zij dingen kunnen die veel volwassenen verleerd zijn. Ik kan me generen als ik een buitenlandse taal moeten spreken. Volgende week met Henk naar Frankrijk. Ik heb eindexamen in Frans gedaan en Franse boeken gelezen – maar schaam me voor mijn huidige Frans. Stuntel en weet de woorden niet meer. En het lastigste is nog wel dat die Fransen Frans terugpraten... Nog moeilijker wordt het als iemand een taal spreekt waar ik totaal geen affiniteit mee heb – neem Georgisch. Echt totaal onherkenbare klanken zijn dat. Gelukkig is er Google Translate. Maar dan nóg. Contact leggen zoals kinderen dat doen... ik heb er heel veel moeite mee. Ik word voorzichtig, doe krampachtig, durf niet, vind het eng.

Het verhaal van de Handelingen vertelt hoe de leerlingen van Jezus zich hier overheen zetten. Hoe ze tóch contact leggen. Hoe ze zich geven in dat contact en de verbinding aangaan. Hoe ze zich verdiepen in de ander. Want dát is feitelijk wat hier staat, als we horen dat ze de talen van al die buitenlandse joden spreken.

Dat is anders dan wat mensen soms denken: dat het in het Pinksterverhaal om *zenden* gaat. Om zielen winnen voor het christelijk geloof. Zo wordt door Kerk in Actie allang niet meer over zending gedacht: daar biedt men de hulp waar de ander om vraagt. Maar nog steeds zijn er kerken die denken dat het er bij Pinksteren om gaat anderen te overtuigen. Wij in West-Europa zijn zelf zendingsgebied geworden. We zijn zo 'heidens' geworden dat wij zendelingen uit andere delen van de wereld op ons dak krijgen.

Nog steeds wordt het Pinksterfeest door sommigen gezien als de verjaardag van de kerk: tóen is het allemaal begonnen. Het doorvertellen van het evangelie. Het 'zenden'. Vandaar de 'toogdagen' die nog altijd plaatsvinden. De gemeentedagen. De manifestaties.

Allemaal misschien wel heel mooi – maar ik ben ervan overtuigd dat het in de Handelingen niet om 'zenden' gaat. En dat we dat weten door wat ons over Jezus is overgeleverd. Hoe het hem erom ging mensen te *zien*. Hoe hij hen serieus nam en naar hen luisterde. Hoe hij niet probeerde de ander te overtuigen, maar zich juist dienend opstelde. De minste kon zijn. Hoe hij voorging in het breken en delen van het brood. Hoe hij erbij is waar wij zelf brood breken en delen, recht doen, liefde geven.

Als we geloven dat we in hem God ontmoeten, dan is dát de weg die voor ons ligt. Je ziet wel eens bij een film een waarschuwing vooraf: 'elke gelijkenis met bestaande personen is uitgesloten.' Bij Jezus is het precies omgekeerd. Iedere gelijkenis met Jezus is niet alleen niet uitgesloten, maar uitdrukkelijk bedoeld. Gehoopt. We kunnen allemaal wezenlijk op hem lijken.

In de diaconale projecten ervaren we het elke keer: hoe het niet om 'zenden' gaat. Het is de wederkerigheid die verdieping brengt in het contact – niet het eenzijdige zenden of geven. Jongeren die mee zijn geweest, nemen de ervaring de rest van hun leven mee. Sommigen veranderen er blijvend door. We nemen, plat gezegd, een zak geld mee die we ter plekke besteden – en dat is goed, want we hebben meer dan zij. Maar de kern van waar het om gaat is iets anders: het partnerschap. De ervaring die Gerwin wel eens heeft verwoord: dat in die totaal andere cultuur ver weg er mensen zijn die zich net als wij door God en Jezus geïnspireerd voelen. Dat ook dáár de Geest waait. Dat we elkaar vinden in die verbondenheid. Het is een open, oordeelvrije houding die Jezus voorleeft. Het is wat de leerlingen van Jezus doen als ze de talen van anderen spreken. Het is waar de Geest ons toe inspireert.

Een diaconaal project is één ding – maar er komt een misschien wel nog grotere uitdaging op ons pad: de voorgenomen vluchtelingenopvang in het gebouw van Euretco. De plannen zijn om het gebouw geschikt te maken voor de opvang van 350 vluchtelingen. Eind van dit jaar moet het gereed zijn.

Op de fb-site 'inwoners van Hoevelaken' is al druk gediscussieerd. De vergelijking wordt getrokken met Ter Apel. Door anderen wordt die vergelijking weer tegengesproken. 'Hoevelaken is een leuk dorp,' zegt iemand, 'maar dat is het over twee jaar niet meer.' Sommigen noemen dit stemmingmakerij, zo bedreigend zijn vluchtelingen niet. Anderen zeggen 'blijf lekker dromen!' Er worden boze emoticons gepost. Er worden onvriendelijke dingen geroepen.

Bij een diaconaal project ga je je gemotiveerd twee weken lang in het buitenland voor anderen inzetten. Je start met een open blik en schort bewust je oordelen op. Je hebt bovendien iets te geven: geld dat het goede doel kan dienen. Geld dat door acties bij elkaar is gebracht. Je weet dat je iets gaat brengen, maar ook dat je tegelijk veel zult ontvangen. En na twee weken ga je weer naar huis. Bij deze vluchtelingen gaat het om opvang van tweeëneenhalf jaar in het eigen dorp. De gedachte dat we daar iets moois door zullen ontvangen, dat het ons kan verrijken, is soms ver te zoeken. Hier gebeurt wat in een diaconaal project niet aan de orde is: mensen worden bang voor de ander. Openheid maakt plaats voor angst.

Hoe spreken we dan de taal van de ander? De taal van de mensen die hier zullen komen wonen, vanuit hun andere

cultuur, met hun andere gewoonten en waarden. Maar ook de taal van de mensen met wie we het niet eens zijn...

Daar hebben we de Geest bij nodig.

De grootste uitdaging is misschien wel om als inwoners van Hoevelaken met elkaar te blijven praten. Om elkaar niet te verketteren. Om niet af te gaan op een enkele opmerking die verkeerd valt, maar verder te vragen. Ik liep zelf tegen een voorbeeld aan. Op 'inwoners van Hoevelaken' las ik een boze opmerking tegen de opvang van iemand die ik ken. Mijn eerste reactie is schrik en boosheid vanwege haar mening. Maar die verdween gelijk weer. Want toevallig weet ik hoe ze met haar Syrische burens omgaat: hulpvaardig, direct en eerlijk. Ze neemt hen serieus. En zij nemen haar serieus. En het werkt.

Het verhaal van de Handelingen vertelt ons welke houding werkt. Je hoeft het niet eens te zijn, om toch te kiezen voor een houding van openheid. Van ontvangen. Om te kiezen voor serieus nemen. Voor je verdiepen in de ander. Voor het luisteren naar de ander. Wanneer je daar aandacht aan schenkt, wordt het groter. Daar waait de Geest. We kunnen leren van de kinderen: samen spelen – ook al versta je elkaar niet.

Muziek: Lena Orsa: Light in your heart

*Lied: 'Als de wind die waait met vlagen': **lied 700***